

[Kristen Amby.]

man mærker Hensigten saa tydeligt, og saa maa jeg have Lov til at sige til det ærede Medlem, at det er ham, der bruger det Spørgsmaal, som efter den Prøvelse, vi har været igennem i Fællesskab her i Landet, skulde være uden for den politiske Debat, som Kastebold, og ikke os.

Til det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har jeg en ganske enkelt Bemærkning. Det ærede Medlem tillod sig herfra at sige, at den parlamentariske Kommission var kommet til det Resultat, at der ikke var Grundlag for Rigsretstiltale mod nogen i Anledning af den 9. April. Jeg vil blot minde det ærede Medlem om, at det ikke er mere end et Par Dage siden, at han sammen med Kommissionens øvrige Medlemmer underskrev en Erklæring, der blev sendt ud gennem Ritzaus Bureau til Offentligheden, hvori der stod, at de Meddelelser, identiske med det ærede Medlems Udtalelser her, der havde været Dagen før i „Social-Demokraten“ og mere afsvækkede i „Politiken“, var urigtige. Den parlamentariske Kommission har overhovedet ikke udtalt sig om det Spørgsmaal, fordi dens Arbejde endnu ikke er færdigt, hverken negativt eller positivt.

I Beretningen vil der siges saa meget — og det er et Held og en Lykke, at det kan siges allerede nu —, at ingen ansvarlig her i Landet, hverken Minister eller Militær, har foretaget landsforræderiske Handlinger før Besættelsen. Vi har altsaa ikke haft en Femte Kolonne. Det er en Lykke for os, at det kan siges, men hvordan et senere Folkeeting, maaske en senere Rigsret, vil bedømme Handlingerne, det kan der overhovedet ikke siges noget som helst om paa nærværende Tidspunkt.

Mon dog ikke de fleste Medlemmer, der hørte Dansk Samlings Ordfører, det ærede Medlem Hr. Stærmosé, tale, sagde til sig selv, hvad er det egentlig, de vil? Hvor er det nye, det, som er bebudet saa mange Gange fra det ærede Parti? Hvor er Genrejsningstonerne i det, det ærede Medlem fremførte? Der var ingen. Men een bestemte Ting bed jeg Mærke i; om det var den syge Samvittighed, der aftvang det ærede Medlem den Udtalelse, ved jeg ikke. Det ærede Medlem hævdede, at i Midten af 30'erne var de yngre Konservative — det er altsaa os, der i Dag er midaldrende — modtagelige for Paavirkningerne sydfra, altsaa en Slags halvnazistisk-inficerede. Jeg har liggende paa min Plads — jeg tog det ikke med op, for jeg synes ikke, Tiden er inde til at citere fra tidligere Rigsdagstidender, selv om Formanden elskværdigt maaske vilde have

tilladt mig det, men jeg har liggende paa min Plads Bindet fra 1934, altsaa Aaret efter at Nazismen kom til Magten, da det gærede rundt om i Europa.

Da blev der holdt en Finanslovtale her — jeg holdt den —, hvor der blev gjort op med hele dette Spørgsmaal om Nazisme og Demokrati og den Foragt, der i mange Kredse af Befolkningerne rundt omkring var ved at vise sig over for Demokrati og Parlamentarisme. Den nuværende højtærede Udenrigsminister havde klart og tydeligt sagt, hvor han stod, og hele den Kreds af yngre Konservative, som stod sammen med ham, udtalte klart og aabent: Vi vil Demokratiet, ikke af en ydre Nødvendighed, ikke, fordi vi mener, det er hensigtsmæssigt at sige det i Dag, men vi vil det af en indre Overbevisning; vi tror ikke paa Diktaturet, og vi vil det ikke, og hvorfor? Jeg sagde for mit Vedkommende: nej, det er muligt — det var det, man paastod —, at Diktatur, enten det saa er det ene eller det andet Sted, formaar mere rationelt og paa mange Maader bedre at skabe Fart i Tingene; det kan godt være — det er muligt, men jeg synes, man skylder Beviser derfor —, at der kan administreres bedre og fornuftigere — saadan sagde jeg den Gang; nu har vi set, at det kan det ikke, for det administrerer sig selv ihjel —, men vi vil det ikke, fordi det ikke kan undgaas, at Diktaturet skaber den Servilitet i Menneskenes Sind, hvorved det menneskelige dør, Friheden dræbes.

Saa er det alligvel stift nok, at man skal høre fra det ærede Parti, som i hvert Fald havde meget svære Anfægtelser i Forhold til Nazismen umiddelbart før denne Krig — for at sige det mildt —, at det var os, der var noget i Vejen med, naar vi straks, da hele dette Væsen kom op i Dagen, tog vort Standpunkt tydeligt og klart. Det er rigtigt, at nogle konservative unge benyttede nogle ydre Former — som i øvrigt heller ikke passede os, vi fik dem ogsaa væk —, men den største Fortjeneste, som vor daværende Fører, i Dag den højtærede Udenrigsminister, indlagde sig, var vel den, anerkendt af alle, at han bevidst og klart gik ud i Landet og slog alle de Tendenser ned, der maaske kunde være særlig i Ungdommen, ikke med en ydre, diktatorisk Haand, men med den Overbevisnings Varme, hvormed han talte Demokratiets Sag.

Til sidst nogle Bemærkninger til den højtærede Indenrigsminister. Den højtærede Indenrigsminister gjorde sig det ejendommeligt let, synes jeg; ellers er det jo ikke hans Vane, det mener jeg slet ikke,